

VEDLEGG

Overordnede føringer for kommunal planlegging innenfor Fylkesmannens ansvarsområde

Dette vedlegget er lagt ut på Fylkesmannens internettsider www.fylkesmannen.no og vil bli fortløpende oppdatert når det foreligger nye eller endrede føringer.

Oversikt over plan- og bygningsloven med forskrifter, retningslinjer, rundskriv og veiledning er tilgjengelig på internettadressen www.planlegging.no.

All offentlig veiledning i kommunal planlegging og miljøforvaltning er samlet på nettstedet <http://www.miljokommune.no/>.

Plan- og bygningsloven

Krav til planleggingen gitt direkte i loven:

- Prinsippet om universell utforming.
- Hensynet til barn og unges oppvekstvilkår.
- Estetisk utforming av omgivelsene.
- I 100-metersbeltet langs sjø og vassdrag skal det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap med mer.
- Byggeforbud i 100-metersbeltet langs sjøen.
- Langs vassdrag som har betydning for natur-, kulturmiljø- og friluftsinnteresser skal det i kommuneplanen fastsettes en byggeforbudsgrense på inntil 100 meter.
- Sikre jordressursene, kvaliteter i landskapet og vern av verdifulle landskap og kulturmiljøer.
- Fremme befolkningens helse og motvirke sosiale forskjeller.
- Ta klimahensyn gjennom løsninger for energiforsyning og transport.
- Fremme samfunnsikkerhet ved å forbygge risiko for tap av liv, skade på helse, miljø og viktig infrastruktur med mer.

Generelle utredningskrav gitt direkte i loven:

- Krav om planprogram ved varsling av planoppstart for alle planer som kan ha vesentlig virkning for miljø og samfunn.
- Ved offentlig ettersyn skal alle planforslag ha en planbeskrivelse som bl.a. beskriver planens virkninger og forholdet til rammer og retningslinjer som gjelder for området.
- Krav om risiko- og sårbarhetsanalyse ved utarbeidelse av planer for utbygging.
- Forskrifter etter plan- og bygningsloven
- Forskrift om kart, stadfestet informasjon, arealformål og kommunalt planregister, 26.6.2009
- Forskrift om konsekvensutredninger 22.06.2017

Generelle føringer

- [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, kgl.res. 12.1.2015](#)
- [Dispensasjonsveileder, Fylkesmannen i Oslo og Akershus/Akershus fylkeskommunen, januar 2014,](#)

Areal, bolig- og transportplanlegging

- [Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal og transportplanlegging](#), 26.09.2014
- [Regional plan for areal og transport for Oslo og Akershus](#) vedtatt 14.12.2016/16.12.2016
- [Meld. St. 33 \(2016–2017\) - Nasjonal transportplan 2018–2029](#)
- [Meld. St. 18 \(2016–2017\) Berekraftige byar og sterke distrikt](#)
- [Meld. St. 17 \(2012–2013\) Byggje – bu – leve](#)
- [Bolig for velferd – Nasjonal strategi for boligsosialt arbeid \(2014-2020\)](#)
- [veiviseren.no](#)
- [Forskrift om rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre](#), 27.6.2008
- [Fylkesdelplan for handelsvirksomhet, service og senterstruktur](#), 2001

Miljøvern

- [T – 2/16 Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis.](#)
- [Naturmangfoldloven](#), av 19.6 2009
- [Meld.St. 14 \(2015-2016\) Natur for livet. Norsk handlingsplan for naturmangfold.](#)
- [Norsk rødliste for arter 2015](#)
- [Parisavtalen](#) 12.12.2015
- [Klimaloven](#) 16.6.2017
- [Meld. St 13 \(2014-2015\) Ny utslippsforpliktelse for 2030 – en felles løsning med EU, samt Stortingets behandling](#)
- [Meld. St. 21 \(2011-2012\) Norsk klimapolitikk](#)
- [Klimakur 2020](#)
- [Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene](#) 4.9.2009
- [Forskrift om rammer for vannforvaltningen](#), 19.12.2006
- [Rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag, T-1082](#)
- [NOU 2015:16 Overvann i byer og tettsteder- Som problem og ressurs](#)
- [Meld. St. 33 \(2012-2013\) Klimatilpasning i Norge](#)
- [Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen](#), 25.3.2011
- [Forurensningsloven](#)
- [Regional plan for masseforvaltning i Akershus](#), vedtatt 24.10.2016
- [Retningslinje for behandling av støy i arealplanleggingen, T- 1442](#)
- [Retningslinje for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging, T-1520](#)
- [Markaloven](#), av 6.6.2009
- [Den europeiske landskapskonvensjonen, T-1475](#)

Jordvern, landbruk og mat

- [Jordloven](#) og [skogbruksloven](#), samt forskrifter og rundskriv,
- Landbruks- og matdepartementet på [www.regjeringen.no](#) og [Landbruksdirektoratet](#), se fanene: «miljø og økologisk» og «eiendom og skog»
- Nasjonale jordvern- og matproduksjonsmål og brev til kommunene av mars 2016: [Nasjonal jordvernstrategi Prop.127 S \(2014-2015\) – vedlegg 4](#) og Stortingets vedtak

av desember 2015 i [Innst. 56 S \(2015-2016\)](#). Se alt på [Landbruksdirektoratets nettsider om jordvern](#).

- Meldinger og budsjettforslag til Stortinget om landbruk og mat, se Landbruks- og matdepartementet på [www.regjeringen.no](#) og Stortingets behandlinger på [www.stortinget.no](#):
- Veiledere: [Landbruk og planlegging etter plan- og bygningsloven](#) og [Veileder H-2401 Garden som ressurs](#)
- [Landbruk og klimaendringer, rapport fra arbeidsgruppe av 19.2.2016](#) og vedlegg med Utredning om landbrukets utfordringer i møte med klimaendringene.
- [Regjeringens bioøkonomistrategi](#) Bioenergi, trebruk mm - se også nettsider hos Landbruksdirektoratet og Innovasjon Norge.
- KOSTRA-rapportering: Omdisponering av dyrka og dyrkbar jord etter plan- og bygningslov og jordlov, veiledning og hjelpeskjema for rapportering er sendt kommunen fra Fylkesmannen. Beregning av arealtall på [www.nibio.no](#). Resultater - se [Fylkesmannens nettside om jordvern](#) og årsrapporter KOSTRA på Landbruksdirektoratet.
- [Landbruksnæring, skog og klima: Strategisk plan for skogbruk i Oslo og Akershus 2016-2019](#)
- ["Verdiskapingsanalyse for landbruk, næringsmiddel- og skogindustri i Oslo og Akershus - kornkammer under press"](#), rapport 7 – 2013 Agrianalyse.

Samfunnssikkerhet

- [Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret \(sivilbeskyttelsesloven\)](#) av 25.6.2010.
- [Meld. St. 10 \(2016-2017\), Innst. 326 S \(2016-2017\) Risiko i et trygt samfunn - samfunnssikkerhet](#)
- [Forskrift om kommunal beredskapsplikt, av 22.08.2011.](#)
- [Veiledning til forskrift om kommunal beredskapsplikt, februar 2012.](#)
- [Retningslinjer for fylkesmannens bruk av innsigelse for å ivareta samfunnssikkerhet i arealplanleggingen](#), DSB 2010
- [Samfunnssikkerhet i kommunenes arealplanlegging](#), DSB 2017
- [Kommunenes arealplanlegging -skjema](#), DSB 2017
- [Veileder om sikkerheten rundt storulykkevirksomheter](#), mars 2017, DSB
- [Flaum og skredfare i arealplanar](#), revidert 22.5.2014. NVE
- [Sikkerhet mot kvikkleireskred, Vurdering av områdestabilitet ved arealplanlegging og utbygging i områder med kvikkleire og andre jordarter med sprøbruddegenskaper](#) Veileder 7/2014, NVE

Helse

- [Lov om folkehelsearbeid av 24.6.2011,](#)
- [Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester av 24.6.2011](#)
- [St. meld 19 \(2014 – 2015\) Folkehelsemeldingen – Mestring og muligheter](#)
- [St. meld. 26 \(2014 – 2015\) Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet](#)
- [Meld. St. 29 \(2012-2013\) Morgendagens omsorg](#), Helse og omsorgsdepartementet
- [Omsorg 2020](#), Regjeringens plan for omsorgsfeltet 2015-2020
- [St.meld. 34 \(2012-2013\) Folkehelsemeldingen](#)
- [Forskrift om oversikt over folkehelsen](#) 28.6 2012
- [God oversikt – en forutsetning for god helse](#), Veileder helsedirektoratet (2013)

- [St.meld. nr. 16 \(2010-2011\) Nasjonal helse- og omsorgsplan 2011-2015](#)
- [St.meld. nr.20 \(2006 – 2007\) Nasjonal strategi for å utjevne sosiale helseforskjeller*](#)
- [Kompetanseløft 2020](#), Helsedirektoratet
- [Mestre hele livet](#). Regjeringens strategi for psykisk helse (2017-2022)
- [St.meld. nr.47 \(2008 -2009\) Samhandlingsreformen](#)
- Kommunehelsa og Folkehelseprofiler: <http://khs.fhi.no>
- [Demensplan 2020 – Den gode dagen](#), Helse- og omsorgsdepartementet,
- [Flere år – flere muligheter](#), regjeringens strategi for et aldersvennlig samfunn
- [Prop. 15 S \(2015-2016\) Opptappingsplanen for rusfeltet 2016-2020](#),
- [Opptappingsplanen for habilitering og rehabilitering \(2017-2019\)](#),
- [Opptappingsplan mot vold og overgrep \(2017-2021\)](#)
- [Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold \(2017-2021\)](#)
- [Retningslinjer for helsestasjonen 2017](#), Helsedirektoratet
- [Nasjonal faglig retningslinje for skolehelsetjenesten](#), Helsedirektoratet
- [Forskrift om krav til og organisering av kommunal legevaktordning, ambulansetjeneste, medisinsk nødmeldetjeneste mv., 20.3.2015](#)

Barn og unge

- [FNs konvensjon om barnets rettigheter](#)
- [Barnekonvensjonen i praksis](#)
- [Forebyggende innsats for barn og unge, Rundskriv Q-16/2013](#)
- <https://www.fylkesmannen.no/Oslo-og-Akershus/Barn-og-foreldre/0-24-samarbeidet1/>
- [Barn og unge og planlegging etter plan- og bygningsloven, T-1513](#),
- [Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen, av 20.9.1995](#)
- [Om barn og planlegging, Rundskriv T-2/08](#)